

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ของพระสงฆ์ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เจ้าอาวาส สังกัดมหานิกายในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ วัดราษฎร์ จำนวน ๑๘ แห่ง สำนักสงฆ์ ๑๘ แห่ง รวม ๓๖ แห่ง โดยประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น ๓๖ รูป*

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ของเจ้าอาวาส ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประกอบไปด้วย ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบ เป็นแบบปลายเปิด (Open End) และตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน ๕ ข้อ ประกอบด้วย อายุ จำนวนพรรษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ระดับการศึกษา และระดับสมณศักดิ์

ตอนที่ ๒ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน อบรมประชาชนในด้านต่างๆ ของผู้ตอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert) โดยแยกเป็น ๘ ด้าน คือ

*ที่มาข้อมูล : การประชุมพระสังฆาธิการระดับวัด คณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ ภาค ๗ หนเหนือ, ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ศูนย์การประชุมนานาชาติอินทร์-เชียงใหม่, (วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗).

ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสัมมาชีพ ด้านสันติสุข ด้านศึกษา สงเคราะห์ ด้านสาธารณสงเคราะห์ ด้านกตัญญูกตเวทีตาธรรม และด้านสามัคคีธรรม มีคำตอบอยู่ ๕ ระดับคือ มากที่สุด, มาก, ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย จำนวน ๓๐ ข้อ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการอบรม ประชาชนในหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล แบบตรวจสอบรายการ(Check List) จำนวน ๑๕ ข้อ

ตอนที่ ๔ ความคิดเห็นในด้านปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาเพื่อการ ปฏิบัติงานด้านการอบรมประชาชนในหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล แบบปลายเปิด จำนวน ๒ ข้อ

๓.๓ วิธีสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

๓.๓.๑. ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์ ในสังคมไทย พระพุทธศาสนากับสังคม การพัฒนาชนบทโดยความร่วมมือของคณะสงฆ์ และ หลักธรรมสำหรับใช้ในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ ข้อมูลที่ได้ศึกษามาเป็นกรอบแนวคิด เพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์

๓.๓.๒. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องหลักและวิธีการสร้าง แบบสอบถาม เช่น รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์^๒ และการวิจัยเบื้องต้น ของ บุญชม ศรีสะอาด^๓ เป็นต้น

๓.๓.๓. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) เกี่ยวกับหลักธรรมสำหรับใช้ในการอบรมประชาชนประจำตำบลของเจ้าอาวาส

^๒รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์, การวัดทัศนคติเบื้องต้น, (ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา), ๒๕๓๓.

^๓บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น) ๒๕๓๕, หน้า ๓๘-๔๑.

๓.๓.๔. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ความเหมาะสมและความถูกต้องแล้วนำมาแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ

๓.๓.๕. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จำนวน ๓ ท่านแล้ว จึงมีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาได้ ๘.๘๖ ถือว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้อง และใช้ได้ตามเกณฑ์

๓.๓.๖. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วมาปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา (Wording) ที่ไม่ตรงตามเนื้อหา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาให้พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบและแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น

๓.๓.๗. วิเคราะห์หาค่าจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Item Validity) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Sample Correlation) ระหว่างคะแนนแต่ละข้อและคะแนนรวมรายด้าน (Item – Total Correlation)

๓.๓.๘. คัดเลือกคำถามเกี่ยวกับหลักธรรมสำหรับใช้ในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นของเจ้าอาวาสเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

๓.๓.๙. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้ว ไปพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงให้สมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถาม ตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญแล้ว ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๔.๑ ผู้วิจัยทำหนังสือถึงเจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบลสังกัดมหานิกายในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ชี้แจง เพื่อขอแจกแบบสอบถามกับเจ้าอาวาสที่เป็นประชากร จำนวน ๘๖ รูป

๓.๔.๒ ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเดินทางไปแจกแบบสอบถามแก่เจ้าอาวาสที่เป็นประชากรด้วยตนเอง พร้อมกับแนะนำตัว ชี้แจงเหตุผล และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๓ นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถามก่อนที่จะลงรหัส (Coding)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรจำนวน และการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังมีรายละเอียดดังนี้

๓.๕.๑ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย อายุ จำนวนพรรษา ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง เข้าอาวาส ระดับการศึกษา และระดับสมณศักดิ์ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และแนวทางเพื่อการพัฒนาในการปฏิบัติงานด้านการอบรมประชาชนในหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ โดยการวัดระดับการปฏิบัติงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ของพระสงฆ์ในเขตอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ทั้ง ๘ ด้าน ในมาตราลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติ ๕ ระดับ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- ๓ หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- ๑ หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย

คะแนนที่ได้รับตามระดับการปฏิบัติ ได้นำมาวิเคราะห์ และหาค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน โดยได้กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อวิเคราะห์และแปลผล

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๔๕	จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ - ๒.๕๕	จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติที่น้อย
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ - ๓.๕๕	จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ - ๔.๕๕	จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ - ๕.๐๐	จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด

๓.๕.๓ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ ตัวแปร ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และเกณฑ์การแบ่งช่วงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เพื่อการแปลผล

เกณฑ์การแบ่งช่วง	แปลผล
$-0.๗๕ \geq r \geq -0.๐๐$	มีความสัมพันธ์มากในเชิงลบ
$-0.๒๕ \geq r \geq -0.๗๔$	มีความสัมพันธ์ ปานกลางในเชิงลบ
$-0.๐๑ \geq r \geq -0.๒๔$	มีความสัมพันธ์น้อยในเชิงลบ
$r = 0$	ไม่มีความสัมพันธ์
$0.๐๑ \leq r \leq 0.๒๔$	ความสัมพันธ์น้อยในเชิงบวก
$0.๒๕ \leq r \leq 0.๗๔$	มีความสัมพันธ์ ปานกลางในเชิงบวก
$0.๗๕ \leq r \leq 0.๐๐$	มีความสัมพันธ์มากในเชิงบวก

๓.๕.๔ เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว และได้เนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว จึงเขียนรายงานการวิจัยในรูปของการบรรยายเป็นหลัก